

prima instanță: Judecătoria Bălți
judecător: V. Pădurari
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
judecători: A. Corcenco, I. Grosu, A. Ciobanu

Î N C H E I E R E

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Matei Claudia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Matei Claudia împotriva Biroului Vamal Nord, cu privire la încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Matei Claudia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 03 octombrie 2017, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Matei Claudia împotriva Biroului Vamal Nord, cu privire la încasarea prejudiciului moral, a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 24 februarie 2017, Matei Claudia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie a depus cerere de chemare în judecată depusă de Matei Claudia împotriva Biroului Vamal Nord, cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamanta Matei Claudia, a invocat că la 23 iulie 2016, soțul său, Grigoraș Mihai, cetățean al României, traversând vama moldo-română, se afla la volanul automobilului de marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV-11 - HAV. În timpul trecerii vămii moldo-română, la postul vamal Lipcani, a fost efectuat controlul mixt al mijlocului de transport în rezultatul căruia, au fost depistate pachete de țigări în asortiment, cu timbru de accize al Republicii Moldova.

Reclamanta Matei Claudia a indicat că, la data de 01 decembrie 2016, de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, a fost emisă ordonanța de pornire a procesului contravențional, în privința lui Grigoraș Mihai, în baza art. 287 alin. (10) Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Reclamanta a invocat că mijlocul de transport utilizat la transportarea mărfurilor, și anume, automobilul de marca Mercedes-Benz Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV-11-HAV, îi aparține cu drept de proprietate, fapt confirmat și prin materialele cauzei contravenționale.

De către organul de urmărire penală a fost emisă ordonanța, prin care mărfurile depistate în mijlocul de transport, au fost recunoscute ca corpuri delict.

Reclamanta, Matei Claudia, a menționat că, prin ordonanța organului de urmărire penală, automobilul de marca Mercedes-Benz Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV-11-HAV, de asemenea a fost recunoscut în calitate de corp delict.

Grigoraș Mihai a fost recunoscut vinovat în comiterea faptei contravenționale, prevăzute de art. 287 alin. (10) al Codului Contravențional al RM, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă, cu confiscarea mărfurilor depistate, în automobilul de marca Mercedes-Benz Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV-11-HAV.

Prin ordonanța procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, a fost dispusă restituirea proprietarului, mijlocul de transport de marcă Mercedes-Benz Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV. La fel, a fost pus în sarcina Biroului Vamal Briceni obligația de a restitui proprietarului, automobilul de marcă Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV, însă până la moment autovehiculul nu a fost restituit, fapt prin care i-a cauzat proprietarului Matei Claudia, un prejudiciu moral considerabil.

A menționat că, s-a adresat Serviciului Vamal al RM, Biroului Vamal Nord, Liniei Verde a Serviciului Vamal, cu cereri privind eliberarea mijlocului de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV, însă i s-a refuzat neîntemeiat eliberarea mijlocului de transport, iar o parte din cereri au fost redirectionate altor organe competente.

La 21 septembrie 2016, reclamanta Matei Claudia s-a adresat Serviciului Vamal, cu o plângere în vederea cercetării circumstanțelor legate de eliberarea mijlocului de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV. La 23 septembrie 2016, plângerea a fost recepționată de către Serviciul Vamal, fapt confirmat prin avizul de recepție seria DS4601009085AR, însă nu a primit nici un răspuns la acesta. Ulterior, s-a adresat prin intermediul telefonului către Serviciul Vamal și Biroul Vamal Nord (Briceni), însă la fel, nu a primit nici un răspuns.

Reclamanta Matei Claudia a indicat că, la 21 octombrie 2016, avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele acesteia, a depus plângere către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, prin care a solicitat luarea măsurilor, pentru examinarea în termen rezonabil a cererilor, luarea unei decizii legale, cu sancționarea persoanelor vinovate de tergiversarea executării, ordonanței procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, însă nu a primit nici un răspuns. Ulterior, s-a adresat verbal către Serviciul Vamal al RM și a telefonat la linia verde a Serviciului Vamal al RM, însă la fel, nu a primit niciun răspuns.

La data de 10 noiembrie 2016, reclamanta a depus plângere, în adresa Serviciului Vamal al RM, prin care a solicitat luarea măsurilor pentru examinarea în termen rezonabil a cererilor, luarea unei decizii legale, cu sancționarea persoanelor vinovate de tergiversarea executării ordonanței procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016. Plângerea a fost recepționată de către Serviciul Vamal al RM, la data de 16 noiembrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție seria DS4601008380AR, însă nu a primit niciun răspuns.

A mai indicat că, la cererea cu nr. 909 din 12 decembrie 2016, adresată de către reclamanta Matei Claudia în adresa Biroul Vamal Briceni, cu privire la eliberarea mijlocului de transport, a primit răspunsul cu nr. 28/26-63-780 din 12 decembrie 2016, prin care i s-a comunicat că Biroul Vamal Briceni nu a instrumentat materialul de control pe faptul respectiv, astfel, Biroul Vamal Briceni nu poate administra corpurile delictive pe cazul menționat, iar pentru executarea ordonanței procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, este necesar de a se adresa subdiviziunii organului vamal, care a instrumentat nemijlocit cazul.

La data de 03 ianuarie 2017, reclamanta Matei Claudia s-a adresat repetat Serviciului Vamal al RM, cu solicitarea eliberării mijlocului de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV. În solicitare, a menționat faptul că Biroul Vamal Briceni refuză eliberarea mijlocului de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV. Astfel, a specificat că plângerea a fost recepționată de către Serviciul Vamal al RM, la 06 ianuarie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție seria DS4601007428AR, însă la fel, nu a primit nici un răspuns.

La 06 februarie 2017, reclamanta Matei Claudia a expediat repetat în adresa Biroul Vamal Nord, o cerere, prin care a solicitat eliberarea mijlocului de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV. Prin răspunsul Biroului Vamal Nord cu nr. 28/31-1698 din 07 februarie 2017, i-a fost comunicat că Biroul Vamal Nord nu a instrumentat materialul de control pe faptul respectiv, astfel, Biroul Vamal Nord nu poate administra corpurile delictive pe cazul

menționat. Însă, a fost informată că pentru executarea ordonanței procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, este necesar să se adreseze Secției Echipa Mobile, care a reținut mijlocul de transport sau Direcției urmărire penală a Serviciului Vamal, care a instrumentat nemijlocit cazul contravențional.

Astfel, reclamanta Matei Claudia a considerat că, Biroul Vamal Nord (Briceni), prin faptul că nu a executat indicațiile din ordonanța procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, nu s-a subordonat actului emis de procuror și a încălcat prevederile legale, în rezultatul cărora i s-a cauzat prejudiciul moral și i s-a încălcat dreptul la proprietatea privată.

De asemenea, reclamanta Matei Claudia a indicat că la 13 februarie 2017, mijlocul de transport de marca Mercedes Sprinter, cu număr de înmatriculare SV 11 HAV, i-a fost eliberat de Biroul Vamal Nord (Briceni).

Astfel, a considerat că mijlocului de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV, a fost restituit proprietarului cu o întârziere de 3 luni de zile, fapt care a dus la lezarea dreptului său prevăzut de art. 9 alin. (2) din Constituția RM.

Reclamanta Matei Claudia a solicitat încasarea în beneficiul său, din contul Biroului Vamal Nord, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, conform bonului de plată seria EP nr. 446590 din 06 februarie 2017 și alte cheltuieli aferente judecării cauzei.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central, din 03 octombrie 2017, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Matei Claudia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie, împotriva Biroului Vamal Nord, cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Matei Claudia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie, cu menținerea hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central, din 03 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Matei Claudia împotriva Biroului Vamal Nord, cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit că, Biroul Vamal Briceni, a primit corpul delict-mijlocul de transport marca Mercedes Sprinter, cu număr de înmatriculare SV 11 HAV, doar spre păstrare, pe teritoriul său, în baza ordonanței de recunoaștere în calitate de corp delict și anexare la cauză penală, nefiind persoana, care a instrumentat cazul și care are dreptul să dirijeze corpurile delict. Prin urmare, Biroului Vamal Briceni nu-i poate fi imputată responsabilitatea pentru eliberarea mijlocului de transport.

Mai mult ca atât, instanța de apel a indicat că mijlocul de transport de marca Mercedes Sprinter, cu număr de înmatriculare SV 11 HAV, a fost eliberat Cludei

Matei, de către inspectorul superior Secția Echipe Mobile, prin ce se confirmă că Secția Echipe Mobile a avut obligația de a elibera mijlocul de transport marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV și nu Biroul Vamal Nord, împotriva căruia reclamanta Matei Claudia și-a înaintat pretențiile.

De asemenea, instanța de apel a reținut prevederile art. 1422 alin. (1) și (2) Cod Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral, suferințe psihice sau fizice, prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. A concluzionat că prejudiciul moral se încasează, când prejudiciul a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale, iar în cazul lezării drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Astfel, instanța ierarhic inferioară, a invocat că drepturile personale nepatrimoniale a reclamantei/apelantei Matei Claudia, nu au fost lezate, prin acțiuni ilicite, iar alt temei legal de încasare a prejudiciului moral lipsește.

Cu referire la argumentul reclamantei Matei Claudia, precum că i-a fost încălcat dreptul de proprietate, prin neeliberarea mijlocului de transport, de marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV, instanța de apel a reținut că în acțiunile pîrîtului/intimat – Biroul Vamal Nord, nu s-au constatat acțiuni ilicite, ce ar fi provocat un prejudiciu reclamantei/apelantei Matei Claudia, iar o hotărîre judecătorească de confirmare a vinovăției în acest sens, lipsește și deci, la caz nu pot fi aplicate prevederile art. 1398 Cod Civil, care statuează că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

La 22 ianuarie 2018, Matei Claudia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017 și hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 03 octombrie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată depusă împotriva Biroului Vamal Nord cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Matei Claudia a invocat că, în conformitate cu ordonanța procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, mijlocul de transport, marca Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare SV 11 HAV, urma a fi restituit proprietarului Matei Claudia de către Biroul Vamal Nord (Briceni), însă automobilul a fost restituit cu o întârziere de 3 luni de zile, prin ce i-a fost încălcat dreptul de proprietate.

Recurenta a susținut că, la finele lunii februarie 2017, mijlocul de transport de marca "Mercedes-Benz Sprinter" cu numărul de înmatriculare SV-11-HAV a fost eliberat de către Biroul Vamal Nord.

Recurenta Matei Claudia a indicat că Biroul Vamal Nord (Briceni), prin nerespectarea indicațiilor din ordonanța procurorului din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Cârlan, din 12 decembrie 2016, a încălcat prevederile art. 2 din Regulamentul privind actele normative ale Procuraturii, aprobat prin ordinul Procurorului General nr. 200/22 din 23 septembrie 2004, în care este indicat că actul normativ (ordin, dispoziție, instrucțiune executorie, regulament și hotărâre) este actul juridic, emis de Procurorul General, Colegiul Procuraturii și alți factori de decizie ai Procuraturii în temeiul și întru executarea normelor constituționale, altor acte normative, care stabilesc reguli obligatorii de aplicare repetată la un număr nedeterminat de persoane și situații identice.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate a Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, a fost expediată participanților la proces la 15 ianuarie 2018, prin scrisoarea de expediere nr. 932 (f. d. 145), însă dovada recepționării acesteia de către Matei Claudia sau avocatul acesteia, la materialele cauzei, lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Matei Claudia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, la data de 22 ianuarie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Matei Claudia prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Matei Claudia prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia acesteia în fapt.

Totodată completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de Procedură Civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor

ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmrs împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 Cod de procedură civilă și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Matei Claudia prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de Procedură Civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de Matei Claudia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Matei Claudia împotriva Biroului Vamal Nord, cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan